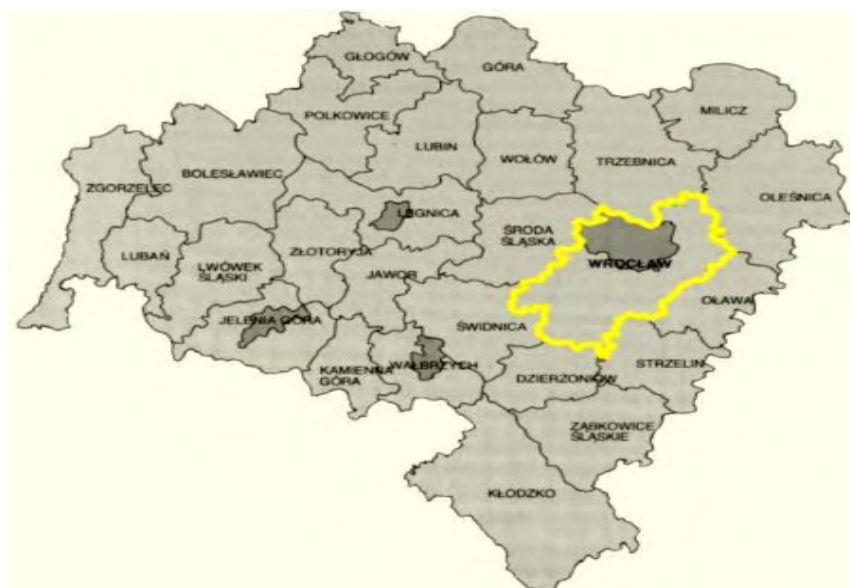

CZERWONA LISTA ZABYTKÓW DOLNEGO ŚLĄSKA

MAPA ZAGROŻEŃ ZABYTKÓW POWIATU WROCLAWSKIEGO

Tytułem wstępu:

*Czerwona Lista Zabytków Dolnego Śląska to **Inicjatywa Społeczna** grupy ludzi działających na rzecz dobra Regionu. Wspólnie z pozostałymi działaczami postanowiliśmy stworzyć raport, który będziemy mogli przedstawić władzom samorządowym, wojewódzkim w formie spisu, wzbogacony o zdjęcia i informacje turystyczno-historyczne. W ten sposób podzieliliśmy się i każdy z Nas rozpoczął wywiad środowiskowy-wyruszyliśmy w teren z aparatami w rękę oraz tonami kartek i długopisów. Powstał w ten sposób chaotyczny zbiór budowli i obiektów wszelkiej maści. Pewnego dnia postanowiliśmy podzielić nasze działanie na powiaty. W ciągu roku, bo od tego czasu działamy-wykonaliśmy raporty z powiatów: **Lwówek Śląski, Lubań, Bolesławiec, Zgorzelec**. W planach na kolejny rok mamy powiaty: **Jelenia Góra, Złotoryja, Legnica, Lubin, Polkowice, Głogów**. Dokonując spisu gmin odwiedzamy w nich wszystkie sołectwa w poszukiwaniu zaniedbanych budynków o wartości historycznej. Poszukujemy także pomników i wszelkich śladów przeszłości Dolnego Śląska.*

Niektóre z naszych prac publikujemy na Naszej stronie www.zabytki.blox.pl -znajdują się tam porzucane po całym województwie obiekty, nie tylko z powiatów przeszukanych.

Mapa zagrożeń zabytków Powiatu Wrocławskiego przygotowana przeze mnie nie jest dokładnym odbiciem raportów przez Nas szykowanych. Z założenia miała ona i ma służyć Instruktorom Harcerskim, którzy w swojej pracy chcieliby przeprowadzić swoim harcerzom gry terenowe, bądź pokazywali „ciekawe miejsca”. Dla Instruktorów pracujących z Harcerzami Starszymi może być to materiał przydatny przy projektach starszoharcerskich, a wywiady środowiskowe i drobne prace porządkowe to świetny element Poszukiwania Pól Służby. Dla Instruktorów pracujących z Wędrownikami to świetna okazja do „wyjścia w świat”-zamiast zamykania swojego działania w pozornie wielkim Wrocławiu i znalezieniu stałego Pola Służby-Pamięci, Kulturze, Wspólnocie Lokalnej...

Moja praca zawiera listę uszczuploną, prezentując na ogół obiekty łatwe w utrzymaniu bądź takie, którymi wartoby się zainteresować i otoczyć je stałą opieką. Zaniedbane grobowce, ruiny pałaców, domy na które często gminy nie mają pieniędzy...

Jest to też w moim przekonaniu dobry materiał do pracy z programem Rok Regionów. Chciałbym aby okazję skorzystania z niego miało możliwie wielu Drużynowych, Komendantów, a także zwykłych harcerzy-zainteresowanych ideą dziedzictwa Dolnego Śląska.

*Czuwaj!
Sławomir Obara HO,
Drużynowy 33 WrDW „WATAHA”*

POWIAT WROCŁAWSKI-WYKAZ GMIN

W wykazie celowo został pominięty Wrocław, jako ośrodek samodzielny (powiat grodzki) oraz jednostka o ogromnym potencjale przemysłowym i ludzkim, a także miejsce działania jednostek na co dzień. Pominięte zostały także gminy Czernica oraz Żórawina z uwagi na zbyt duży poziom dewastacji obiektów wysokiej klasy, których utrzymanie i rewitalizacja są niemożliwe na dzień dzisiejszy przy użyciu środków jakimi dysponuje pojedyncza drużyna bądź Szczep. (na mapie widnieje błąd-dawna gmina św.Katarzyna obecnie nazywa się gmina Siechnice)

GMINA DŁUGOŁĘKA

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA
DŁUGOŁĘKA	Brak Obiektów o szczególnej klasie wartości zagrożonych dewastacją-Gmina utrzymuje w dobrym stanie budynek Dworca, Kościoły oraz dawny Dom Dozorcy Pałacowego.	Wspieranie finansowe gminy, oferowanie prac konserwatorskich, akcje wolontariackie na rzecz renowacji wymienionych wcześniej obiektów.
BOROWA (OLEŚNICKA)	Pałac rodu von Scherin- stan b.dobry, odnowiony.	Od 2005 roku własność nad obiektem przejął od Gminy Inwestor Prywatny-nie jest skory do współpracy ani zaciekawiony wszelkimi inicjatywami pomocniczymi.
DOMASZCZYN	Pałacyk Myśliwski z XIX wieku	Od kilku lat w rękach prywatnych. Nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, stąd też nie wiadomo nic o zainteresowaniu bądź jego braku ze strony posiadacza na temat chęci współpracy. Wiadomo, że sam na własną rękę prowadzi prace renowacyjne obiektu.
PASIKUROWICE	2 krzyże Pokutne z XIII/XIV wieku, cmentarz poniemiecki	Prace oczyszczające, pielęgnujące, odchwaszczające-pielęgnacyjne. Miejsce warte odwiedzin i stałego zadbania z czyjejś strony. Mieszkańcy nie dbają o cmentarz, pod krzyżami pokutnymi często spotykają się na libacje, dewastując obiekt.
OLEŚNICZKA	Mogila zbiorowa	Wzmiankowana w dokumentach-w żaden sposób jednak nie oznaczona ani nie nakreślona na mapach. Wiadomo jedynie, iż znajduje się w okolicznych lasach i

		pochowani są na nią zmarli na cholere w czasie wielkiej epidemii.
MIRKÓW	Bunkry	Obiekty o małej wartości turystycznej, ale ogromnej pod kątem jakości wyszkolenia obronnego, ratowniczego-możliwość przeprowadzania tam MTO i objęcia tych terenów nieoficjalną opieką (oczyszczenie, zabezpieczenie). Bunkry nie znajdują się na terenie ogrodzonym
ZAPREŻYŃ	Dwór z XIX w.	Obiekt zadbane, nie ulegający dewastacji ani ze strony wandalii, ani postępującego czasu.
WILCZYCE	Ruiny Pałacu z XVII w.	Po 1945r. I zarówno zacieklej obronie niemieckiej jak i ofensywie radzieckiej budynek popadł w ruinę. Odbudowa kosztami własnymi <u>NIEMOŻLIWA.</u> Zainteresowanie ze strony władz wsi/gminy-brak. Możliwe wykorzystywanie obiektu w celach MTO
SZCZODRE	Pałac	Wzorowany na angielskim pałacu Winsdorf, do 1945 roku nazywany <i>Schlesiesche Winsdorf-Śląski Winsdorf</i> . Od 1989 roku sprzedany włoskiej spółce, która się nim nie interesuje. Nie utrzymują kontaktu z władzami miejscowości, nie zgadzają się jednak na odsprzedaż. Obiekt popada w ruinę.

GMINA JORDANÓW ŚLĄSKI

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA/STAN OBIEKTU
Glinica	Krzyże pokutne	Stan delikatnie zaniedbany- należy wykonywać prace bieżące
Janówek	Wieża Bismarcka-najstarsza na świecie	Budynek pod ochroną, ulegający dewastacji. Odbudowa niemożliwa, wejście do budynku niebezpieczne, przebywanie weń również. Wokół wieży ustawić można np. punkt na grze terenowej- wewnątrz nie nadaje się do adaptacji w celach wychowawczych
Mleczna	Dwór XIX w, kamienie narzutowe, słup graniczny	zdeprawowany niewielki murowany dwór pochodzący z początków XIX wieku wraz z pozostałościami zabudowań gospodarczych, resztkami ogrodu oraz głazem narzutowym o średnicy 250 cm. Kolejny głaz narzutowy o średnicy 350 cm znajduje się przy drodze prowadzącej w kierunku Jezierzyc, przy której zachował się także kamienny słup graniczny o wysokości ok. 2 metrów. W Dworze mieszka kilka rodzin. Przy słupie możliwe prace bieżące
Piotrówek	Dwór XIX w.	Dwór w stanie „średnim”, aczkolwiek zaniedbany stopniowo popada w stan ruiny. Nie jest dewastowany, odbudowa możliwa przy ogromnym nakładzie finansowym-w pobliżu Wieża Bismarcka (Janówek). Możliwy

GMINA KĄTY WROCŁAWSKIE

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA/STAN OBIEKTU
Kąty Wrocławskie	Cmentarz żołnierzy polskich, radzieckich oraz ofiar marszu dzieci-północna brama cmentarza to pozostałość murów miejskich z XVIII wieku. Krzyż Pokutny	Służba sprzątająca, czyszcząca, odchwaszczająca-słowem „porządkowa”. Zagrożenie dewastacją małe, warto odwiedzać miejsca ze względu na pamięć
Gądów	Dwór-XVIII w.	Budynek zaniedbany, ulegający powolnej dewastacji, choć ciężko mówić o popadaniu w ruinę. Wymaga fachowej opieki konserwatorskiej-za zgodą władz gminy/wsi można zorganizować zbiórkę na renowację obiektu
Jaszkotle	Kościół XV w.	Obiekt nie wymaga remontu ani prac konserwatorskich, jest ciekawy z punktu widzenia turystycznego. Posiada kapliczkę słupową z XVII w.
Gniechowice	Pałac XVI w.	W rękach prywatnego właściciela od 2003 roku, który rozpoczął ale nie dokończył prac remontowych. Budynek w stanie „średnim”-główna jego dewastacja przypada na lata 70 i 80 gdy był własnością miejscowego Kombinat PGR
Kamionna	Pałac XVIII w.	W stanie zrujnowanym. Częściowo rozbierany już w XIX wieku, został zniszczony w wyniku walk niemiecko-radzieckich w 1945r. Obecnie

		zachowany został element parteru. Odbudowa jest bezcelowa z przyczyn ekonomicznych. Możliwość wykorzystywania przez drużyny Obronne do gier i pozoracji
Kębłowice	Zespół dworski z pałacem XIX w.	We wsi duży zespół dworski, obecnie w złym stanie technicznym. Opuszczony pałac z 1880-82 o nietypowej bryle, posiadającej elementy wielu stylów. Piętrowy z dwupiętrowymi wieżyczkami na narożach ściany frontowej. W środkowej części dachu wieża z tarasem widokowym nakryta hełmem. Pałac znajduje się otoczeniu pozostałości 2 ha parku krajobrazowego, który jest mocno zaniedbany. Zespół dworski to dwa budynki gospodarcze i spichlerz z przełomu XIX i XX wieku
Krobielowice	Mauzoleum i Pałac Bluchera	Zachowane w doskonałym stanie i zagospodarowane turystycznie obiekty. Wzór do naśladowania i prezentowania wśród pozostałych miejscowości w gminie i powiecie
Sadków	Przy miejscowym kościele kaplica grobowa Zygmunta von Rothkirch z 1792r., Pałac z 1774r.	Obiekty utrzymywane środkami własnymi, w stanie „średnim”. Możliwa służba bieżąca przy kaplicy grobowej.
Samotwór	Pałac z II poł. XVII w.	Stan niszczący, zaniedbany. Budynek opuszczony.
Skałka	Park Krajobrazowy	Malowniczo położona miejscowość, bez zabytków klasy wyższej, za to ze skarbami przyrody-znajduje się bowiem w Parku Krajobrazowym Doliny Bystrzycy. W miejscowości tej rozgrywa się część akcji „Trylogii Husyckiej” pióra Andrzeja Sapkowskiego.
Smolec	Ruiny zespołu pałacowego z XVI w.	Odbudowa-nieosiągalna. Obiekt nadający się do zajęć

		obronnych w otwartym terenie (pozbawiony dachu, świetnie pozoruje szkielety budynków miejskich)
Stoszyce	Neogotycki pałac-XIX w. wraz z resztkami zabudowań zespołu ogrodowego	Stan „średni”-budynek opuszczony.
Strzeganowice	Tablica Pamiątkowa-1923	Tablica upamiętniająca poległych mieszkańców wsi w czasie I Wojny Światowej-stan dobry.
Wszemiłowice	Murowana z cegły neogotycka kapliczka z przełomu XIX i XX wieku, z XVIII-wieczną figurką św. Jana Nepomucena wykonaną z piaskowca z resztkami polichromi.	Stan względnie dobry-należałoby prowadzić bieżące prace konserwatorskie

GMINA KOBIERZYCE

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA/STAN OBIEKTU
Bielany Wrocławskie	<p>Renesansowy dwór konstrukcji murowano-szachulcowej z ok. 1600, znacząco przebudowany w XIX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barokowy spichlerz z XVIII wieku, z mansardowym dachem. • Dwór barokowy z XVIII wieku, parterowy z piętrem w części środkowej. (południowa część wsi – dawny Bledzów) 	Obiekty w stanie użytkowym- nie wymagają renowacji
Biskupice Podgórne	Pałac XIX w.	Stan doskonały, zadbane,

		odnowiony.
Cieszycze	Niewielki pałac w typie neorenesansowej włoskiej willi	Na planie nieregularnego czworoboku z ryzalitami, kolumnowymi portykami, jednokondygnacyjny, nakryty dwuspadowym dachem. Zachowany, bogaty wystrój wnętrz również w duchu neorenesansowym. Pałac posiada wysokie, nadające się do zagospodarowania piwnice.
Kobierzyce	Pałac z 1884r.	Siedziba Urzędu Gminy- stan odnowiony
Solna	Ruiny dworu z 1514r.	Budynek opuszczony- wieża przy ogromnym nakładzie finansowym możliwa do odbudowania. Nadaje się do wykorzystywania do gier terenowych i fabularnych osadzonych w realiach świata <i>Fatnasy</i> .
Ślęza	We wsi zamek, pierwotnie rycerska wieża mieszkalna zbudowana w stylu gotyckim z XV w. W środku kominek z 1618r.	Postępująca Dewastacja- miejsce spotkań i libacji okolicznych meneli i chuliganów.
Tyniec nad Ślężą	Ceglany Pręgierz	Możliwa bieżąca służba konserwatorska
Wysoka	Dom myśliwski z XIX w.	Okna powybijane- zabezpieczone dyktą. Brak informacji o jakimkolwiek właścicielu- budynek nie wykorzystywany, możliwy do zagospodarowania i odremontowania.
Wierzbice	Pałac XVI/XVII w.- renesansowy	Zachowany, stan użytkowy

GMINA MIETKÓW

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA/STAN OBIEKTÓW
Chwałów	Pałac z 1576 roku	Obiekt w stanie zniszczonym, zachowany. W rękach prywatnego właściciela.
Domanice	Mauzoleum Graf von Brandenburga, pomnik 25-lecia LOK	Mauzoleum pełni obecnie funkcję kaplicy cmentarnej, pomnik zachowany w stanie dobrym-powoli ulegający starzeniu.
Maniów	Obelisk z 1924 roku	Obelisk upamiętniający poległych mieszkańców wsi w czasie I Wojny Światowej. Stan obiektu-dobry.
Proszkowice	Krzyże Pokutne	Stan dobry-krzyże z XIII wieku
Stróża	Grobowiec rodzinny z II poł. XIX wieku, spichlerz z 1788 roku	Obiekty w stanie dobrym, aczkolwiek niszczącym. Grób zaniedbany, wymagane prace bieżące (odchwaszczanie, pielęgnacja itd)

GMINA SIECHNICE

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA/STAN OBIEKTU
Iwiny	Poniemieckie Bunkry	Jeden zespół bunkrów użytkowany był przez ZHP- pozostałe 3 zespoły umocnień linii <i>Oderstellung</i> są opuszczone-możliwe zagospodarowanie i użytkowanie. Dobre, wręcz doskonałe miejsce do organizowania MTO bądź Manewrów Ratowniczych
Sulęcín	Skarby przyrodnicze i archeologiczne	Brak obiektów zabytkowych o odpowiedniej klasie wartości. We wsi znajduje się spore skupisko polodowcowych gładów narzutowych.
Trestno	Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP	Systematycznie odtwarzany po zniszczeniach spowodowanych powodzią w roku 1997. Jedną z możliwości wsparcia jest zbiórka pieniężna na cele remontowo-restauracyjne

GMINA SOBÓTKA

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/Y	MOŻLIWE DO PODJĘCIA DZIAŁANIA/STAN OBIEKTU
Będkowice	Dwór obronny-1546r. Rezerwat archeologiczny- pozostałości grodziska słowiańskiego z VII-VIII w.	Dwór otoczony fosą i zdziczałym parkiem- stan dobry. Zrekonstruowane dwie chaty słowiańskie i cmentarzysko kurhanowe-światne miejsce do wycieczek krajoznawczych, oraz budowania obrzędowości słowiańskiej w drużynach
Garncarsko	-Pałac z II poł. XIX w. -Krypty grobowe rodu von Becker -Pomnik Żołnierzy Radzieckich -kapliczka pokutna (wiek nieokreślony)	-Pałac wyremontowany w 2002 roku, -Krypty zaniedbane, wymagana bieżąca praca konserwatorska, -Pomnik zaniedbany z uwagi na negatywne nastawienie mieszkańców oraz ogólnonarodowe nastawienie społeczeństwa do monumentów gloryfikujących Armię Czerwoną -Kapliczka wbita w mur przy głównym trakcie wsi, używana
Księginice Małe	Pastorówka (plebania)	Zrujnowana. Dach przedziurawiony, okna powybijane-przebywanie w budynku niebezpieczne. Przy ogromnym nakładzie finansowym możliwa odbudowa-z przyczyn ekonomicznych nie podjęta.
Mirosławice	Dwór-pierwsza dekada XIX w.	Zachowany dobrze, posiada fasady ozdobne, zdobione płaskorzeźbami.
Okulice	Renesansowy Dwór-licznie przebudowywany	Zniszczony w roku 1945- nadający się do zagospodarowania jak i użytku bieżącego (bezpieczny-można

		w nim organizować punkty w trakcie gier itd)
Rogów Sobócki	-Krzyże pokutne -Pręgierz -Cmentarz ewangelicki	-Krzyże zadbane, znajdują się przy kościele i pręgierzu -Pręgierz utrzymywany dobrze, choć przydałaby się przy nim częstsza praca bieżąca -po cmentarzu pozostało kilka mogił, wymaga zainteresowania
Stary Zamek	Krzyż Pokutny	Stan zachowania-dobry, nie wymaga prac bieżących
Świątyniki	Pałac z XVII wieku	Stan zachowania-dobry, nie wymaga prac bieżących